

Nový zákon o energetike (plynárenstvo)

Ľubomír Čačaný
Ministerstvo hospodárstva SR

Vnútrotný trh s energiou na Slovensku po novom
Horný Smokovec – 29. – 30.10.2012

-
- Ambíciou nových energetických zákonov je v zmysle programového vyhlásenia vlády vytvárať podmienky pre zabezpečenie stabilného, predvídateľného a transparentného podnikateľského prostredia v energetike, ako aj regulačného rámca, s cieľom udržať konkurencieschopnosť priemyslu, zachovanie výroby a zamestnanosti.

-
- Pri príprave zákonov boli najvyššou prioritou riešenia v prospech hospodárskych záujmov Slovenska a koncového odberateľa energie a predovšetkým ochrany zraniteľných odberateľov, ako aj boja proti energetickej chudobe.

Základné charakteristiky ZoE

- okrem väčšej ochrany odberateľov elektriny a plynu v domácnosti sa zvyšuje aj miera ich informovanosti,
- ustanovuje sa právo odberateľov na zrozumiteľné údaje o svojej spotrebe a cene dodávky plynu a na informácie o spotrebiteľských právach,
- zákon ustanovuje urýchlenie a podrobnejšiu úpravu procesu zmeny dodávateľa plynu.

Proces zmeny dodávateľa

- základnou podmienkou na zmenu dodávateľa plynu je ukončenie zmluvy s predchádzajúcim dodávateľom
a uzatvorenie zmluvy s novým dodávateľom s platnosťou ku dňu zmeny,
- žiadosť o zmenu dodávateľa adresovať prevádzkovateľovi distribučnej siete,
- písomne alebo elektronicky odoslať žiadosť (prevádzkovateľovi siete) najneskôr 21 dní pred uplynutím výpovednej lehoty alebo pred skončením platnosti pôvodnej zmluvy o dodávke,
- túto žiadosť je možné podať aj prostredníctvom nového dodávateľa plynu

Proces zmeny dodávateľa (2)

- túto žiadosť je možné podať aj prostredníctvom nového dodávateľa plynu,
- zmena registrácie odberného miesta na nového dodávateľa plynu sa uskutočňuje v lehote troch týždňov,
- ustanovuje sa právo spotrebiteľa dostať konečné vyúčtovanie do štyroch týždňov po zmene dodávateľa plynu.

Plynárenstvo – zmeny, nová úprava

§ 3 písm. c) bod 16

■ Chránení odberatelia:

- domácnosti,
- malé podniky,
- výrobcovia tepla a teplej úžitkovej vody bez možnosti prejsť na iné palivo,
- zdravotnícke zariadenia,
- zariadenia sociálnych služieb,
- zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- školy,
- iný odberateľ plynu – podľa VZZP MH SR.

§ 3 písm. c) bod 17

- Zraniteľný odberateľ plynu – ťažko zdravotne postihnutý, plyn využíva na kúrenie, komunikácia s PDS.

§ 6 ods. 7

- Zjednodušenie prístupu na trh pre spoločnosti so sídlom v štátoch Dohody o Európskom hospodárskom priestore

§ 6 ods. 8

- Zrušenie povinnosti určiť zodpovedného zástupcu
pre držiteľov povolenia na dodávku plynu

§ 12 ods. 2 písm. e) – g)

- Úprava týkajúca sa osvedčení o výstavbe energetických zariadení – nevyžaduje sa pri rekonštrukcii alebo modernizácií existujúcich prevádzkovateľov
- Viaceré úpravy na základe poznatkov z aplikačnej praxe

§ 15 ods. 3 – účastníci trhu s plynom

- Výrobca
- Prevádzkovateľ prepravnej siete
- Prevádzkovateľ distribučnej siete
- Prevádzkovateľ zásobníka
- Dodávateľ
- Odberateľ

§ 15 ods. 11 a 12

- Regulovaný prístup (preprava, distribúcia)
- Dohodnutý prístup (ťažobná sieť, zásobníky, akumulácia)

§ 15 ods. 13

- Kompetencia úradu na zmenu prístupu do zásobníka

§ 17 – ochrana odberateľa plynu, univerzálna služba

- Výrazne posilňuje práva odberateľa plynu s dôrazom na ochranu zraniteľných odberateľov,
- Zaručuje, okrem všetkých odberateľov elektriny a plynu v domácnosti, aj malým podnikom právo využívať univerzálnu službu, t. j. právo na dodávku elektriny resp. plynu v určitej kvalite, za primerané, transparentné, porovnateľné a nediskriminačné ceny,
- Zvyšuje ochranu odberateľov pri nečestnom konaní dodávateľov elektriny a plynu,
- Chráni odberateľov aj poskytnutím lehoty štrnástich pracovných dní na rozmyslenie a poradenie sa v súvislosti s novou zmluvou,

§ 17 – ochrana odberateľa plynu, univerzálna služba (2)

- Upravuje aj právo bezplatne odstúpiť od zmluvy pri neodôvodnenom náraste ceny za dodávku plynu alebo nedohodnutej zmene iných podmienok, a to až do troch mesiacov od takejto zmeny, ak dodávateľ túto zmenu neoznámí odberateľovi,
- Ustanovuje právo odberateľa na mimosúdne riešenie sporov prostredníctvom úradu.

§ 21 Krízová situácia v plynárenstve (úprava podľa nariadenia 994/2010)

1. včasné varovanie
 2. pohotovosť
 3. stav núdze
- pôsobnosť PDS
 - povinnosti účastníkov trhu podrobiť sa obmedzujúcim opatreniam (3. úroveň)
 - postupnosť uplatňovania obmedzujúcich opatrení

§ 22 Štandard bezpečnosti dodávok plynu

- Osvedčený mechanizmus zavedený v roku 2009 v rámci novely predchádzajúceho zákona aj pre využitie v podmienkach nového ZoE a zúženia skupiny chránených odberateľov

§ 23 PAP a NP

- Nové dokumenty, ktoré ČŠ vypracovávajú a konzultujú so susednými štátmi – ich tvorba vyplýva z nar. 994/2010
- Za núdzový plán je možné považovať existujúci VZPP predpis, ktorý sa týka stavu núdze (po modifikácii) – ZoE určuje termín na jeho vydanie

§ 24 VHZ

- Jeho predloženiu na rokovanie vlády SR má predchádzať analýza vplyvov na účastníkov trhu s plynom a na podnikateľské prostredie

§ 47 Vymedzenie základných zmluvných vzťahov v plynárenstve

- Zmluva o dodávke, o pripojení do PS a DS, o prístupe do PS a preprave, o prístupe do DS a distribúcii, o prístupe do zásobníka a uskladňovaní, o prenesení zodpovednosti za odchýlku, o združenej dodávke plynu

§ 49 práva s povinnosti PPSi

- Rozšírenie napr. o informačné povinnosti v prípade krízovej situácie v plynárenstve, ako aj o certifikáciu podľa ustanovení ZoR

Modely unbundlingu prepravnej siete podľa ZoE:

- Vlastnícke oddelenie (OU) – v zákone nastavený ako hlavný model – vláda SR na návrh MH SR môže rozhodnúť o neuplatnení tohto modelu
- Nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete (ITO)
- Nezávislý prevádzkovateľ siete (ISO) – v zákone nastavený len ako najvyššia forma sankcie v prípade nesúladu s podmienkami nezávislosti resp. nečinnosti prevádzkovateľa (nie ako uvažovaný štandardný model)

Ustanovenia pre modely PPSi

- § 50 podrobnosti modelu OU
- § 51 – 60 – ITO – právna forma, štatutárny orgán, zaistenie nezávislosti, dozorná komisia, dodatočné povinnosti PPSi, desaťročný plán rozvoja siete
- § 61 – 63 – ISO – podrobnosti pre použitie tohto modelu oddelenia

§ 64 Prevádzkovateľ distribučnej siete

- Rozšírenie povinností PDS v súvislosti so zmenou dodávateľa a právom odberateľa na informácie o spotrebe resp. záverečnom vyúčtovaní
- Evidencia zraniteľných odberateľov
- IMS – povinnosť zaviesť podľa VZPP, ktorý vydá MH; spolupráca s úradom
- 3. 9. 2012 bola EK zaslaná analýza, ktorá pre plynárenstvo nenavrhuje zaviesť IMS

§ 64 ods. 13

- Povinnosť PDS (100000+ zákazníkov) na základe žiadosti menšieho PDS alebo vlastníka DS vykúpiť DS, kde sú splnené podmienky
- Cena je stanovená úradom
- Maximálna ročná výška prostriedkov na výkup nesmie presiahnuť 50 % z ročnej hodnoty súčtu úradom určenej výšky primeraného zisku a úradom povolených plánovaných investícií

§ 67 Uskladňovanie plynu

- Zmena prístupu do zásobníka
- Ustanovenie podmienok, kedy je možné ho zmeniť
- Nové ustanovenia o obchodovaní s právami na kapacitu
- Postupy pre prípad zmluvného preťaženia

§ 69 Dodávateľ plynu

- Povinnosti dodávateľa poskytujúceho univerzálnu službu (US):
 - uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke plynu,
 - poskytovanie informácií o možnosti uzatvorenia zmluvy o združenej dodávke,
 - vypracovanie obchodných podmienok US,
 - zverejnenie obchodných podmienok,
 - poskytovanie informácií.

Dodávateľ plynu (2)

- Obchodné podmienky vrátane spôsobu predaja a reklamačného poriadku schvaľuje úrad; musia byť formulované jasne a zrozumiteľne a nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré neprimeraným spôsobom sťažujú alebo znemožňujú výkon práv odberateľa plynu; pri porušení a zistených nedostatkoch môže úrad uložiť opatrenia, ktorých nevykonanie môže viesť až k zrušeniu povolenia na podnikanie
- Povinnosť informovať odberateľa formou samostatného písomného poučenia najneskôr pri uzavretí zmluvy o jeho práve na rozmyslenie a poradenie pri novej zmluve

§ 82 Neoprávnený odber plynu

- Precizovanie definície neoprávneného odberu plynu
- Snaha o zobjektivizovanie výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu
- Úprava postupu pre prípad prvého takéhoto odberu odberateľom plynu v domácnosti, ak je meradlo na verejne prístupnom mieste a bolo zistené porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii

Štátna správa v energetike

- Ministerstvo hospodárstva - § 88 – do zákona doplnené niektoré ustanovenia podľa smerníc, MH už nie je účastníkom cenového konania
- V oblasti bezpečnosti dodávok plynu je zodpovedným orgánom (nar. 994/2010)
- Informačné povinnosti voči EK
- Zabezpečuje vypracovanie Správ o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok E a P s požadovanými informáciami

Štátna správa v energetike (2)

- Inšpekcia - § 89 – určuje rozsah dozoru, ako aj formálne náležitosti jej fungovania vrátane spolupráce s úradom
- Úrad - § 90 – určuje rozsah kontroly podľa ZoE

§ 91 Sankcie

- Určenie rozsahu výšky pokút za jednotlivé druhy správnych deliktov
- Najprísnejšie sankcionované sú porušenia povinností oddelenia prevádzkovateľov
- Pri určení sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky porušenia povinnosti
- Upravený postup pri opakovanom porušení povinností

Prechodné ustanovenia zákona

- Prevádzkovateľ prenosovej sústavy resp. prevádzkovateľ prepravnej siete v rámci VIP má 6 mesiacov na zabezpečenie podmienok oddelenia podľa ZoE
- Prevádzkovatelia distribučných sústav resp. sietí zabezpečia súlad s podmienkami ZoE do 4 mesiacov

Prechodné ustanovenia (2)

- Definovanie postupu v súvislosti s podaním návrhu na udelenie rozhodnutia o certifikácií (prevádzkovateľ prenosovej sústavy/prevádzkovateľ prepravnej siete)
- Stanovenie termínu pre dotknutých prevádzkovateľov na predloženie zmlúv v rámci VIP

Prechodné ustanovenia (3)

- Stanovený termín na zosúladenie zmlúv, ktoré sú v rozpore s novým zákonom (31.12.)
- PPSi predloží návrh na zmenu pre zmluvy s určením zmluvnej trasy na základe vstupných a výstupných bodov z prepravnej siete (do 6 mesiacov)
- Zosúladenie zmlúv v E a P s terajšou právnou úpravou
- Rozhodnutia ŠBDP podľa predchádzajúceho zákona sa považujú za rozhodnutia podľa tohto zákona
- Štátna energetická inšpekcia – podľa doterajších predpisov je ŠEI podľa nového zákona.

Ďakujem za pozornosť
cacany@economy.gov.sk